

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут філософський

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української культури

«Географія»

за спеціальністю 106 Географія

галузі знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “15” 09 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач (-і)	Новосад Марія Гнатівна
Контактний телефон викладача	0979982469
E-mail викладача	novosadm@ukr.net
Формат дисципліни	нормативний курс
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять. Глибоке вивчення й осмислення своєрідності, самобутності розвитку української культури, об'єктивне бачення сучасних концепцій та різного роду наукових тлумачень щодо історико-культурних подій від ранніх часів до нині сприятимуть формуванню у студентів наукового світогляду, підвищенню загально - культурного рівня, вихованню у них високих морально-етичних якостей, розширенню загальнотеоретичних та специфічних знань на основі опанування національними та загальнолюдськими цінностями в галузі культури і мистецтва.</p> <p>Своєрідність культури та процесів її функціонування розкривається в її здатності бути особливою формою людського буття, а не слугувати тільки предметом споглядання та пізнання або бути благом чи сукупністю благ, здатних забезпечити комплекс культурних запитів та потреб людини і суспільства.</p> <p>Вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, автор намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежити процес формування національнокультурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Автор прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних; та розвитку менталітету історичної людини тобто ідеології. Увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни <i>«Історія української культури»</i> вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів комплекс знань, вмінь та навичок з української культури в її історичному становленні, поглиблене вивчення системи життєвих сенсів індивідів, соціальних прошарків, народу України, втілених у матеріальних і духовних цінностях певних історичних періодів.</p>	

4. Компетентності					
<p>- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.</p> <p>- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>					
5. Результати навчання					
<p>- Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.</p> <p>- Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.</p>					
6. Організація навчання курсу					
<i>Обсяг курсу</i>					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			16		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			14		
самостійна робота			60		
<i>Ознаки курсу</i>					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
III	106 Географія	2	Нормативний		
<i>Тематика курсу</i>					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Сучасні підходи до вивчення історії української культури.	Лекція	1. Калакура Я.С. Українська культура:	2	2	4 міс.
Культурні процеси на території України в давні часи.	Лекція	цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ПІЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.	2	2	4 міс.
Ознаки культури Середньовіччя. Княжа доба.	Лекція	2. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296	2	2	4 міс.
Українська культура XIV – XVII ст. і європейський культурний простір.	Лекція		2	2	4 міс.
Українська культура в контексті доби бароко.	Лекція		2	2	4 міс.

Самоутвердження української культури XIX ст.	Лекція	с. 3. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.	2	2	4 міс.
Українська культура XX ст.	Лекція	4. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.	2	2	4 міс.
Сучасні реалії української культури XXI ст.	Лекція	5. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.	2	2	4 міс.
Культура Київської Русі	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Культура України XIV – першої половини XVII.	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Доба ренесансу і бароко.	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Розвиток культури в Україні у другій половині XVIII – поч. XIX ст.	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Українське національно-культурне відродження (кінець XIX – поч. XX ст.)	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Новітня українська культура	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Українська культура в сучасних реаліях.	Сем. зан.		2	2	4 міс.
Знання культурологічного словника	Коло квіум у письмовій формі		2	2	4 міс.
Залік	У вигляді тестування				
7. Система		оцінювання курсу			

Загальна система оцінювання курсу	Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 50 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях (максимум 20 балів), написання контрольної роботи (максимум 10 балів), колоквиум (на знання культурологічних термінів) – максимум 10 балів, захист презентацій на обрані студентами теми (10 балів). «Других» 50 балів – це залікове тестування складене на основі, передусім, лекційних занять.
Вимоги до письмової роботи	Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіша хронологія подій, персоналістика. Окремі завдання із пропонуванних потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогіх.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії української культури, займати чітку громадянську позицію
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити реферат (презентацію) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 5 балів; отримати мінімальний задовільний бал за колоквиум – мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.

8. Політика курсу

Політика курсу «Історія української культури» передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, написати колоквиум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

[https://pnu.edu.ua/wp-](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf)

[content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf)

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»

[https://nmv.pnu.edu.ua/wp-](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf)
[content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf)

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І . З. Цехмістро, В . І. Штанько, В . С. Старовойт та ін. – К., 2003.
2. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009.
3. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010.
4. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993.
5. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000.
6. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І . Білик. – К., 2002.
7. Кашуба М . В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.
9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.
10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л . І. Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003.
11. Марченко М . І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – К., 1961.
12. Новосад М. Г. Лекції з історії української культури. - Івано-Франківськ, 2013. - 140 с.
13. Новосад М. Г. Лекції з історії української культури для дистанційного навчання. - Калуш.: Артекс, 2016. – 251 с.
14. Новосад М. Г. Історія української культури: Навчально-методичні рекомендації. -

Івано-Франківськ:Територія друку – 2018. – 96 с.

15.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.

16. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998.

17. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.

18. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця X VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с .

19. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.

20. Шейко В . М., Тишевська Л . Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.

Викладач: Новосад Марія Гнатівна